

Mjesečnik udruge Zelena Istra

Prosinac 2008. i Siječanj 2009.

ŠTO VAM DONOSIMO U OVOM BROJU?

- ⇒ Zahtijevamo ukidanje Zakona o igralištima za golf!
- ⇒ Ukinite Zakon o igralištima za golf! Poziv građanima na akciju!
- ⇒ Održana tribina „Što dalje nakon izglasavanja zakona o golfu?“
- ⇒ Izložba „Moj robot Smečko“
- ⇒ Kampanja „Razmisli, odvoji, štedi“ prezentirana i na Sajmu knjiga u Puli
- ⇒ Zelena Istra započela kampanju „Plastično nije fantastično“

ZELENI TELEFON

Tijekom prosinca primili smo 29 prijava, i to otpad 10, razno 9, vode 1, zelene površine 4, gradnja 2, zrak 2, zračenje 1.

Tijekom siječnja primili smo 18 prijava, i to otpad 13, razno 2, buka 1, zrak 1, zračenje 1.

ZAHTIJEVAMO UKIDANJE ZAKONA O IGRALIŠTIMA ZA GOLF!

Zahtijevamo ukidanje Zakona o igralištima za golf (NN 152/2008) zato što:

- je Zakon protuustavan i ugrožava pravo vlasništva i poduzetničku slobodu;

- obavezuje državu ili jedinice lokalne i regionalne samouprave da na zahtjev investitora (vlasnika većinskog dijela zemljišta za golf teren), bez provedbe javnog natječaja prodaju do 30% površine zemljišta potrebnog za formiranje neizgrađene građevinske čestice;

- investitor može izvesti (odnosno oduzeti vlasnicima zemlje) i do 20% ukupne površine golf terena;

- se Zakon primjenjuje i na postupke izvlaštenja koji su započeti prije stupanja na snagu Zakona. Zakoni se obično primjenjuju samo na nove postupke, a ne za one koji su već u tijeku;

- je Zakon upućen u hitnu proceduru bez javne rasprave, premda se ne odnosi na usklađivanje hrvatskog zakonodavstva sa pravnom stečevinom EU niti postoje druge zakonske osnove za takav postupak. Golf je proglašen pitanjem od državnog interesa i izjednačen sa gradnjom autocesta ili pitanjima obrane RH na štetu drugih investicija;

- Zakon omogućava apartmanizaciju i bogaćenje investitora nauštrb lokalne zajednice;

- Zakon doprinosi devastaciji i privatizaciji poljoprivrednog i šumskog zemljišta.

POZIV GRAĐANIMA NA AKCIJU! UKINIMO ZAKON O GOLFU!

Zelena akcija, GONG, Transparency International Hrvatska i Zelena Istra održali su u petak 23.01.2009 tiskovnu konferenciju za medije u Zagrebu povodom stupanja na snagu Zakona o igralištima za golf i pripreme Prijedloga za ocjenu zakonitosti i ustavnosti ovog zakona.

Dvadesetak dana od stupanja Zakona o igralištima za golf na snagu, osvrnuli su se na do sad poduzete mjere za ukidanje Zakona. Okupljen je i pravni tim kojeg čine Darko Bizjak i Željka Leljak Gracin (Zelena akcija), Vanja Škorić i Robert Maračić (GONG) te Lana Ofak i dr.sc. Marko Šikić sa katedre Upravnog prava Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Vanja Škorić je predstavila osnovne manjkavosti zakona koji povređuje najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske kao što su nepovredivnost vlasništva, jednakost, sloboda i okoliš.

Pravo vlasništva je Ustavom zaštićeno pravo koje se može oduzeti ili ograničiti samo iznimno, radi zaštite interesa i sigurnosti Republike Hrvatske, prirode, ljudskog okoliša i zdravlja ljudi. U slučaju izgradnje golf igrališta, privatno vlasništvo se oduzima radi privatnog interesa, a ne javnog interesa. Jednakost i poduzetnička sloboda se krši jer se poduzetnike stavlja u neravnopravan položaj jer se pogoduje jednoj „vrsti” poduzetnika, a to su oni koji će graditi golf igrališta. Zaštita okoliša se ugrožava jer su zemljište i šume proglašeni zakonom od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i imaju osobitu zaštitu, a Zakon o igralištima za golf uništava poljoprivredno i šumsko zemljište.

Započeo je i rad na prikupljanju informacija iz zemalja Europske unije i ostalih zemalja svijeta, i

do sad nije pronađena niti jedna zemlja koja bi imala poseban zakon o igralištima za golf. Prikupljene informacije bit će uspoređene sa stanjem u Hrvatskoj.

Također se sakupljaju informacije o građanima koji su direktno pogođeni ovim zakonom, koje će pomoći prikazu razmjera ugroženosti. U tu je svrhu napravljen anketni listić koji se može skinuti s internet stranica s pitanjima o površini zemljišta koje se prenamjenjuju iz šumskog i poljoprivrednog u golf igralište te cijenama koje su ponuđene vlasnicima uspoređene s cijenama građevinskog zemljišta. Dakle pozivamo građane da nam se jave na tel: 01/4813 096 ili e-mail zeljka@zelena-akcija.hr (Željka Leljak Gracin).

Osnovana je grupa na facebook-u pod nazivom: **Zahtijevamo ukidanje Zakona o igralištima za golf!** (<http://apps.facebook.com/causes/172252>), koja trenutno okuplja preko 1200 članova, a ovim putem pozivamo ljude da se uključe u grupu. Također pozivamo građane da pošalju elektroničku poštu sa zahtjevom da se ukine Zakon na sve klubove zastupnika, Vladu RH i Ministarstvo turizma, a automatska pošta se može poslati sa: <http://zelena-akcija.hr/zakonogolfu>.

Na kraju je predstavljen jedan konkretan primjer grupe građana koji su direktno pogođeni ovim Zakonom, jer je njihovo zemljište u prostornim planovima stavljeno u igralište za golf. Radi se o području Velike i Male Bune kraj Velike Gorice, od kud je grupa građana kontaktirala udruge da im pomognu da ne ostanu bez svoje zemlje.

Za više informacija:

Jagoda Munić, Zelena akcija, 098 1795690, jagoda@zelena-akcija.hr
Vanja Škorić, GONG, 091 4825 457
Zorislav Antun Petrović, Transparency International, 098 71927
Josip Novak 01/ 6263 155, Mala Buna
Senka Gjurašin 098 509 525, Mala Buna
Dušica Radojčić, Zelena Istra, 098 18 18 640

ODRŽANA TRIBINA „ŠTO DALJE NAKON IZGLASAVANJA ZAKONA O GOLFU?“

U Galeriji Cvajner u Puli je 20. prosinca održana tribina Nacionalnog foruma za prostor u suradnji sa Zelenom Istrom, koja je zbog velikog interesa publike trajala više od tri sata. Na tribini, koju je moderirao Emil Jurcan iz Pulske grupe, su govorili Teo Celakoski iz Prava na grad, Tomislav Tomašević i Jagoda Munić iz Zelene akcije, Dušica Radojčić iz Zelene Istre i Bruno Propat, arhitekt.

Celakoski je na početku predstavio Nacionalni forum za prostor i njegove ciljeve. Radi se o neformalnoj inicijativi građana iz cijele Hrvatske koja okuplja zainteresirane predstavnike postojećih građanskih inicijativa nastalih na točkama aktualnih ili potencijalnih drastičnih devastacija prostora, predstavnike organizacija civilnog društva koje se bave zaštitom okoliša, demokratizacijom, zaštitom spomenika kulture, arhitekturom itd., stručnjake iz različitih područja relevantnih za prostornu problematiku te zainteresirane javne osobe.

Među njegovim ciljevima je izrada sustavnog pregleda ključnih prostornih problema u zemlji, osnaživanje lokalnih građanskih inicijativa i

stvaranje kritične mase u javnosti zainteresirane za unapređenje odnosa prema prostoru kao i smještanje prostorne problematike na višu razinu među društvenim i političkim prioritetima. Predstavio je Operaciju grad i najavio zajedničku akciju Nacionalnog foruma za prostor koja se priprema u ožujku 2009., za koju su prisutni predstavnici lokalne građanske inicijative pokazali interes. Tomašević je predstavio kampanju protiv izgradnje stambeno-poslovnog objekta na Cvjetnom trgu i garaže u Varšavskoj u Zagrebu.

U drugom dijelu tribine Munić je predstavila tijek donošenja kontroverznog Zakona o golf igralištima, sramotnog ne samo zbog sadržaja već i zbog načina na koji je pripremljen i izglasan. Najavila je i upućivanje zahtjeva za ocjenu ustavnosti tog zakona. Radojčić je prisutnima opisala njegove glavne osobine i posljedice. U diskusiji na obje teme sudjelovali su mnogi ogorčeni građani iz publike, izrazivši zgražanje zbog sve izraženijih koruptivnih procesa u zemlji.

20.12.2008. - Dušica Radojčić

EDUKACIJA DJECE O OTPADU: IZLOŽBA „MOJ ROBOT SMEČKO“

U Gradskoj knjižnici i čitaonici 3. prosinca otvorena je izložba dječjih radova "Moj robot Smečko". Ova izložba rezultat je edukacije djece u pulskim vrtićima koju je provela Zelena Istra u sklopu kampanje o odvojenom sakupljanju otpada u gradu Puli. Nakon što su djeca pogledala igrokaz "Priča o robotu Smečku", na eko-radionicama su sa svojim odgajateljima izradili svoje robote od korisnog otpada te su na taj način pokazali što su naučili i na koji način su tu temu doživjeli.

Maštoviti i originalni roboti bili su prepuni zanimljivih i inovativnih detalja od tajnih pretinaca za plastiku, metal papir i staklo do pravih strojeva za recikliranje.

Zahvaljujemo se svim voditeljicama, pedagozima,

odgajateljima i djeci pulskih vrtića na uloženom trudu u stvaranju ove izložbe te Gradskoj

knjižnici i čitaonici na gostoprimstvu.
Irena Burba

KAMPANJA „RAZMISLI, ODVOJI, ŠTEDI!“ PREZENTIRANA I NA SAJMU KNJIGA U PULI

U sklopu Sajma knjige u Puli i kampanja informiranja građana o važnosti i načinima odvojenog sakupljanja otpada imala je svoj kutak.

Građani su tako svakodnevno mogli dobiti korisne informacije gdje se eko-otoci u Puli nalaze, koje vrste otpada se mogu odlagati, koje su koristi od recikliranja otpada.

Zainteresirani za su uz pregršt informacija dobili na dar i jednu platnenu vrećicu kao poticaj za smanjivanje upotrebe najlonskih.

Milena Radošević

ZELENA ISTRA ZAPOČELA KAMPANJU "PLASTIČNO NIJE FANTASTIČNO!"

Zelena Istra u suradnji s gradom Pulom i gradom Rovinjem uz potporu Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva pokreće kampanju "Plastično nije fantastično".

Ova kampanja nastala je kao odgovor na opće prepoznati problem onečišćenja okoliša plastičnim vrećicama. Posljednjih godina ta je problematika sve aktualnija u svijetu pa i kod nas.

Procjenjuje se da se širom svijeta svake godine upotrijebi 500 milijardi komada plastičnih vrećica, milijun njih svake minute. U prosjeku koristimo jednu plastičnu vrećicu 12 minuta, a potrebno je i do 1000 godina da se razgradi. Godišnje umire milijun ptica i

100.000 morskih sisavaca zamjenjujući plastiku za hranu!

Iako problem plastičnih vrećica nije najveći ekološki problem u Hrvatskoj, nije zanemariv i sigurni smo da će ova kampanja potaknuti građane da se zapitaju gdje i kako se proizvodi proizvode, u koliko ambalaže su upakirani, kako se transportiraju i gdje idu nakon što se upotrijebe.

Borba protiv plastičnih vrećica samo je jedan korak, poticaj građanima da se napokon sagledaju jednu širu sliku, aktivno se uključe i doprinesu zaštiti okoliša.

Problem pretjeranog korištenja plastičnih vrećica rezultat je neodgovornog i neodrživog ljudskog ponašanja!

U sklopu kampanje provest ćemo niz aktivnosti od edukacije predškolske i školske djece putem

radionica, informiranja i edukacije građana, promocijom kampanje putem štandova, izradom tiskanih materijala, platnenih vrećica, projekcijama filmova, zatim nagovaranjem trgovina da se priključe kampanji te da u svoju ponudu uvedu trajne vrećice ili biorazgradive vrećice, medijskom promidžbom kampanje i širenjem ideje.

Platnene vrećice kampanje "Plastično nije fantastično" bit će izrađene u Zaštitnoj radionici TEKOP Nova iz Pule. Na taj način potaknut ćemo lokalnu proizvodnju, smanjiti nepotreban uvoz te potaknuti socijalnu i etičku osjetljivost jer TEKOP Nova jedina u Istri zapošljava osobe s invaliditetom.

Zelena Istra sudjeluje i u kampanji "Zbogom plastične vrećice" zajedno s udrugama Prijatelji životinja, Centar za kompost, Zelena akcija, Eko kvarner, Eko inicijativa, Plavi svijet, PCAP International, Potrošač, Zeleni Osijek i dr. U sklopu te kampanje pokrenuta je peticija za zabranu plastičnih vrećica i to prvenstveno jednokratnih plastičnih vrećica u trgovačkim objektima te mjere za poticanje korištenja višekratnih platnenih vrećica, torbi i košara. U sklopu info štandova građani će moći u Puli i Rovinju potpisati tu peticiju

Plastična vrećica je "ikona" našeg jednokratnog potrošačkog društva! I baš zato "napad" na nju ima i simbolično značenje protivljenja jednokratnom-potrošačkom stilu života današnjice koje u svojoj mahnitij potrošačkoj groznici živi od danas do sutra ne razmišljajući o posljedicama.

Slijedeći put kad budete kupovali, ne napuštajte trgovinu s plastičnom vrećicom u ruci, neka vaša slijedeća plastična vrećica ujedno bude i posljednja!

Irena Burba

ZELENI TELEFON

Tijekom prosinca primili smo 29 prijava građana na Zeleni telefon, i to otpad 10, razno 9, vode 1, zelene površine 4, gradnja 2, zrak 2, zračenje 1.

Tijekom siječnja primili smo 18 prijava građana na Zeleni telefon, i to otpad 13, razno 2, buka 1, zrak 1, zračenje 1.

U ove pozive nisu uračunati svi, mnogobrojni, pozivi radi informiranju o novom sustavu odvojenog sakupljanja otpada u Puli jer bi došlo do nesrazmjera u statističkim indikatorima stanja u okolišu.

MJEŠTANI ŽELE ZAŠTITI CRKVICU SV. ILIJE U BALAMA

Primili smo pismo zabrinutih mještana Bala koji se već 6 mjeseci bore za zaštitu crkve Sv. Ilije u Balama. Naime, radi se o crkvi koja se nalazi u kategoriji evidentiranih spomenika kulture s prijedlogom za zaštitu, odnosno registraciju kao zaštićeni spomenik kulture (Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara NN 69/99, 151/03, 157/03). Treba napomenuti kako je u Urbanističkom planu općine Bale zaštita kulturne baštine istaknuta kao najvažnija stavka. Neposredno uz samu crkvu i između crkve i obiteljskih

stanova izgrađeni su objekti neprimjerene visine (prema mjerama zaštite iz konzervatorske podlogeta crkva je prostorna dominantna te se druge građevine ne smiju nametati svojom visinom). Nadalje uništen je i suhozid iako je suhozidna arhitektura uvrštena kao prostorna posebnost naselja, podignuta je i visoka betonska ograda, bazen i septička jama... Niti u jednom segmentu nije poštivan Urbanistički plan.

Mještani upozoravaju da bi se nadograđivanje bez suradnje konzervatora i bez poštivanja Urbanističkog plana moglo nastaviti te da će na taj način crkva Sv. Ilije ostati obzidana betonom. Do sada su poslani upiti i zahtjevi za intervencijom građevinskoj inspekciji, Ministarstvu kulture, Općini Bale, no, intervencije su izostale.

Mještani na kraju poručuju da je i u prospektu Turističke zajednice crkva Sv. Ilije istaknuta kao jedna od znamenitosti Bala te da bi suradnjom konzervatora i arhitekata trebalo sačuvati taj dio kulturne baštine. Nadaju se da će općina Bale zaštititi crkvu jer ako nije vidljiva, ona kao da i ne postoji.

OPREZ S AZBESTOM!

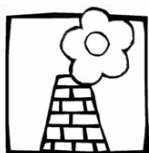
U siječnju smo primili dva poziva koja su se odnosila na zbrinjavanje azbesta. Građani nas sve više zovu i raspituju se gdje mogu pravilno zbrinuti taj opasan otpad koji nas okružuje, najčešće u obliku salonitnih ploča koje se nalaze na krovovima. Azbestna vlakna ukoliko su raspršena u zraku mogu uzrokovati maligne bolesti pluća. Azbestoza je u Hrvatskoj uglavnom izazvana profesionalnom izloženosti u proizvodnji i preradi azbestnih vlakana.

Još 2007. godine izašao je Pravilnik o načinu zbrinjavanja otpada s azbestom. Radi zaštite zdravlja ljudi i zaštite okoliša određene su mjere kako bi se spriječilo i smanjilo onečišćenje azbestom te uspostavio sustav gospodarenja otpadom.

Da bi se spriječilo oslobađanje azbestnih vlakana u okoliš, takav otpad se prije prijevoza mora obraditi, zapakirati i prekriti. Spremnici i ambalaža s tim otpadom moraju biti vidljivo označeni, prema posebnom propisu. Odlukom ministra zdravstva još u 2006. godini je zabranjena upotreba azbesta i proizvoda koji ga sadrže.

Da bi našim sugrađanima dali konkretne informacije gdje i kako azbest odložiti obratili smo se Metisu, ovlaštenom prikupljaču azbesta za područje Istarske županije. Od njih saznajemo da građani mogu u Metisu besplatno predati azbest, dok tvrtke plaćaju 5 kn po kilogramu. Ukoliko je azbest u raspadajućem stanju trebaju nazvati djelatnike Metisa koji će intervenirati i zaštitnim sredstvima skupiti azbest te ga hermetički zbrinuti u folije ili vreće.

Upitali smo gdje se i na koji način taj azbest na koncu zbrinjava. Os Metisa smo dobili informaciju da se privremeno tako prikupljen azbest skladišti u Metisu dok se na odlagalištu otpada Kaštijun namjerava napraviti posebno odlagalište za azbest (betonski plato na kojem će se pohranjivati hermetički zatvorene vreće s azbestom te zatim prekrivati).

zelena istra

Zelena Istra
Gajeva 3, 52100 Pula
tel./fax. +385 52 506 065
udruga-zelena-istra@pu.t-com.hr
www.zelena-istra.hr